

Aan de hand van voorbeelden uit hun dagdagelijkse praktijk schrijven vier dierenartsen over diergezondheid in de vleesveehouderij. Om en om beschrijven John Campe, Piet De Meuter, Thomas Raeymaekers en René Bemers maandelijks vastgestelde ziektebeelden, uitgevoerde behandelingen en/of mogelijke preventie maatregelen.

Torsie baarmoeder levensbedreigend voor koe en ongeboren kalf

Slag in de dracht

Bij een dikbilvaars wilde volgens de eigenaar het afkalfproces niet vlotten. De temperatuur was al een dag geleden gezakt en de vaars was al geruime tijd onrustig. Het dier stond op, hield de staart af en ging weer liggen. De eigenaar vertrouwde de situatie niet en belde onze praktijk op.

Na grondig reinigen en desinfecteren van de vulva voelde ik dat er kurkentrekkerachtige plooiën in de lengterichting van de geboorteweg zaten. Er was dus sprake van een baarmoedertorsie, een slag in de baarmoeder. Deze torsie was zo ernstig dat ik geen kalf kon voelen door de cervix (baarmoederhals). Een vaginale repositie van het kalf was dan ook niet mogelijk. Na overleg met de eigenaar besloot ik een keizersnede uit te voeren. Op die manier werd een levend, maar wel erg slap kalf ter wereld gebracht. Het kalf kreeg meteen een infuus toegediend om zo de verzuring te herstellen. Door een infuus gaat het kalf ook beter drinken. Het hechten van de baarmoeder verliep moeizaam, doordat de baarmoederwand zeer broos is in het geval van een ernstige torsie. Na een dubbele hechting en een grondige controle van de naad op eventuele lekkages heb ik de buikwand van het dier verder dichtgenaaid.

Dergelijke patiënten verdienen natuurlijk een goede nazorg, bestaande uit een behandeling met een antibioticum en een pijnstillertje. Het is belangrijk om de temperatuur de eerste tien dagen dagelijks op te volgen. Bij complicaties, zoals opblijvende nageboorte of buikvliesontsteking, is het raadzaam de dierenarts te raadplegen.

De encyclopedie **Torsio uteri**

Torsio uteri is de wetenschappelijke term voor een draaiing van de baarmoeder om de lengteas. De draaiing komt relatief weinig voor en gebeurt meestal linksom. Meestal ontstaat de torsie bij het rund in de laatste maand van de dracht. Doordat bij een draaiing de bloedvoorziening van de baarmoederwand in het gedrang komt, dreigt er zuurstoftekort voor het kalf. Deze situatie kan niet lang blijven duren.

Het temperatuur van de hoogdrachtige koeien is een noodzaak om het afkalftijdstip tijdig en goed te bepalen. Bij een naderende en toch stagne-

rende bevalling is een vaginale controle essentieel voor het leven van het nog ongeboren kalf en voor dat van de koe. Dit vaginaal opvoelen moet wel uiterst schoon en met voldoende glijmiddel worden uitgevoerd. Als er bij een vaginale controle iets afwijkends te voelen is, bel dan onmiddellijk de dierenarts en wacht niet langer af. Let bij vaarzen bijvoorbeeld op een eventuele afweerreactie.

Bij eventuele twijfel over welke richting de baarmoeder is uitgedraaid, kan een rectale controle uitsluitel geven. Bij vleeskoeien van het dikbiltype is een keizersnede vaak de meest voor de hand liggende oplossing om het kalf te verlossen. Bij andere rassen is vaak een terugplaatsing of repositie van de baarmoeder mogelijk.

Afhankelijk van de ontsluiting van de cervix of baarmoederhals is verlossing via de natuurlijke weg onmiddellijk of soms pas na enkele uren mogelijk.

